

JUDr. Petr Svoboda, Ph.D., advokát

Aranžerská 166, Praha 9, 190 14, Česká republika  
Tel.: +420 732 626 937, e-mail: svoboda@akpetrsvoboda.cz  
www.akpetrsvoboda.cz

---

**To:**  
**European Comission**  
**Directorate-General for Environment**  
**- Directorate D: Natural Capital**  
**- Directorate E: Implementation and Support to Member States**  
**B – 1049 Brussel**  
**Belgium**

[**Evropské Komisi**  
**Generálnímu ředitelství pro životní prostředí**  
**- Ředitelství D: Přírodní bohatství**  
**- Ředitelství E: Implementace a podpora členským státům**  
**B – 1049 Brusel**  
**Belgie]**

V Praze dne 6.10.2020

**Věc:** **podnět podle čl. 24 odst. 4 ve spojitosti s čl. 258 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské Unie k zahájení řízení s Polskou republikou pro porušení ustanovení čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice Rady č. 92/43/EHS – stavba rozhledny na „Králickém Sněžníku“ ve zvláštní oblasti ochrany Natura 2000 Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika v Polské republice**

**Podnět podávají:**

- 1. Petr Orel**, senátor Parlamentu České republiky, bytem Palackého 1986/74, Nový Jičín, Česká republika;
- 2. Společnost přátel Jeseníků, z.s.** (spolek), identifikační číslo: 228 46 336, se sídlem Větrná 911/24, Rýmařov, Česká republika, zastoupený Ondřejem Bačíkem, předsedou spolku;
- 3. Hnutí DUHA Jeseníky, z.s.** (pobočný spolek), identifikační číslo: 689 11 530, se sídlem: Radim 8, Brantice, Česká republika, zastoupený Mgr. Ivo Dokoupilem, koordinátorem pobočného spolku;
- 4. Malínské aleje, z.s.** (spolek), identifikační číslo: 047 40 416 se sídlem: Nový Malín č. p. 817, Česká republika, zastoupený Ing. Miroslavem Vinklerem, předsedou spolku;
- 5. Hnutí DUHA – Friends of the Earth Czech Republic** (spolek), identifikační číslo: 155 47 779, se sídlem: Údolní 567/33, Brno, Česká republika, zastoupený PhDr. Annou Kárníkovou, ředitelkou spolku; a
- 6. Český svaz ochránců přírody Šumperk** (pobočný spolek), identifikační číslo: 227 14 171, se sídlem: nám. Republiky 1643/2, Šumperk, Česká republika, zastoupený Ing. Slavomírem Bušinou, předsedou pobočného spolku,

**zastoupeni:** JUDr. Petrem Svobodou, Ph.D., advokátem, identifikační číslo: 71 46 84 71, evid. č. ČAK: 12130, se sídlem Aranžerská 166, Praha 9 - Klánovice, 190 14, Česká republika

**Přílohy:** seznam příloh je uveden na 2. straně

## SEZNAM PŘÍLOH

1. plná moc od senátora P. Orla
2. plná moc od Společnosti přátel Jeseníky, z.s.
3. plná moc od Hnutí DUHA Jeseníky, z.s.
4. plná moc od spolku Malínské aleje, z.s.
5. plná moc od Hnutí DUHA - Friends of the Earth Czech Republic
6. plná moc od České svazu ochránců přírody Šumperk
7. sdělení českého Ministerstva životního prostředí ze dne 1.7.2020 č. j. MZP/2020/630/1376
8. Fotografie A ze dne 24.9.2020
9. Fotografie B ze dne 24.9.2020
10. Fotografie C ze dne 24.9.2020
11. Fotografie D ze dne 24.9.2020

## I. PŘEDMĚT

1. Petr Orel, který je senátorem Parlamentu České republiky, a výše uvedené spolky zabývající se v České republice ochranou přírody a životního prostředí se tímto obracejí na Evropskou Komisi - Generální ředitelství pro životní prostředí na základě čl. 24 odst. 4 ve spojitosti s čl. 258 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské Unie (úplné znění Celex 11957E) s následujícím **podnětem** k zahájení řízení s Polskou republikou pro porušení ustanovení čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21.5.1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, (dále též jen „*směrnice 92/43/EHS*“), a to povolením a provedením stavby rozhledny a souvisejících stavebních projektů - rekonstrukcí turistické cesty a popřípadě i výstavbou příjezdové komunikace - na polské straně vrcholu hory „*Králický Sněžník*“ (dále též jen „*předmětný projekt*“) s významnými negativními vlivy:
  - a) na Evropsky významnou lokalitu *Králický Sněžník* (kód: CZ0530146, stát: Česká republika), a
  - b) na zvláštní oblast ochrany Natura 2000 *Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika* (kód: PLH020016, stát: Polská republika).

## II. SKUTEČNOSTI

2. Polské správní orgány povolily stavbu rozhledny a zřejmě i některé další související stavební práce a terénní úpravy na vrcholu hory *Králický Sněžník*. Vrchol hory *Králický Sněžník* se nachází přímo na státní hranici mezi Českou republikou a Polskou republikou. Rozhledna má být sice umístěna na polské straně vrcholu hory, nicméně její výstavba a především provoz v podobě masové návštěvnosti bude mít negativní vlivy na obě bezprostředně sousedící (a jen několik metrů vzdálené) evropsky chráněné přírodní lokality, tj. (a) na Evropsky významnou lokalitu *Králický Sněžník* na české straně a (b) na zvláštní oblast ochrany *Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika* na polské straně.
3. Evropsky významná lokalita *Králický Sněžník* i zvláštní oblast ochrany *Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika* chrání mimo jiné tato dvě klíčová přírodní stanoviště, která se nacházejí přímo na vrcholové části hory a v bezprostředním sousedství povolené rozhledny: (a) alpská a boreální vřesoviště (4060) a (b) silikátové alpské a boreální trávníky (6150).
4. Investorem projektu je polská obec *Stronie Śląskie*. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky rozhodlo o poskytnutí dotace ve výši 3.464.000,- EUR z fondů Evropské unie na projekt (v rámci programu Interreg V-A Česká republika – Polsko, projekt „*Kladsko-Orlicko-Sněžník*“, registrační číslo CZ.11.2.45/0.0/0.0/18-029/0001852). V únoru roku 2020 pak za Českou republiku podepsalo smlouvu o realizaci projektu se Sdružením obcí Kladska.
5. Polské správní orgány vedly správní řízení o stavbě rozhledny již od roku 2012.
6. Původně (od roku 2012) vedly polské správní orgány proces posuzování vlivů na životní prostředí (dále též jen „*EIA*“), jehož předmětem byla rozsáhlejší varianta projektu s podstatně závažnějšími dopady na evropsky významnou lokalitu: kromě stavby rozhledny i stavba související budovy s doprovodnou infrastrukturou, servisním zázemím a sociálním zařízením. Součástí tohoto procesu EIA bylo i tzv. mezistátní posouzení podle čl. 7 směrnice 2011/92/EU, jehož se účastnila i Česká republika, za kterou vystupovalo Ministerstvo životního prostředí České republiky.
7. Polské správní orgány však v roce 2013 proces EIA ukončily z důvodu změny (zmenšení) projektu do podoby tzv. studené rozhledny.
8. Poté polské správní orgány provedly podle polských zákonů posouzení vlivů na území soustavy Natura 2000, a to již mimo rámec procesu EIA, bez mezistátního posouzení, tj. bez procesní

účasti příslušných správních orgánů České republiky, a s velmi omezenou možností reálné účasti veřejnosti z České republiky. Jednalo se o polské zvláštní správní řízení ve věci posouzení vlivů na území Natura 2000, které vedlo polské Regionální ředitelství ochrany životního prostředí (toto zvláštní správní řízení nezahrnuje období mezistátního posouzení, v němž by česká veřejnost byla informována a mohla uplatnit svá vyjádření v českém jazyce prostřednictvím českého Ministerstva životního prostředí). Tento polský režim má podstatnou nevýhodu oproti českému režimu, který posouzení vlivů na území soustavy Natura 2000 podrobuje zásadně procesu EIA [viz § 45h odst. 1 a 2 českého zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve spojitosti s § 3 písm. a) bod 2 a 4 odst. 1 písm. f) českého zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí].

9. Posouzení vlivů předmětného projektu na území soustavy Natura 2000 skončilo v roce 2014 vydáním kladného rozhodnutí s řadou podmínek týkajících se provedení projektu. Podle našich informací jedna z těchto podmínek měla vyžadovat, že se stavební materiál bude dopravovat na místo stavby na vrchol hory vrtulníkem. V návaznosti na to pak polské správní orgány v roce 2015 vydaly povolení ke stavbě rozhledny.
10. Na podzim roku 2019 na polské straně hory začaly přípravné stavební práce, mimo jiné na „*obnově turistické trasy*“ (viz Příloha č. 7: sdělení českého Ministerstva životního prostředí ze dne 1.7.2020 č. j. MZP/2020/630/1376, str. 3). Koncem srpna roku 2020 pak na polské straně hory začala probíhat vlastní výstavba rozhledny: čtyři těžké stavební stroje začaly rozbíjet skalní podloží a hloubit rozsáhlou stavební jámu pro betonové základy rozhledny (viz Přílohy č. 8, 9 a 10: fotografie A, B a C ze dne 24.9.2020). Některé stavební stroje se přitom na vrchol hory nedopravovaly vrtulníkem, ale po vlastní ose po turistické cestě vedoucí na vrchol na polské straně (viz Příloha č. 11: fotografie D). Navíc: podle dostupných informací investor stavby usiluje o vybudování příjezdové komunikace na vrchol hory pro snazší dopravu stavebního materiálu; tato komunikace přitom nespadá pod rozsah posouzeného a povoleného projektu.
11. V České republice i v Polsku se proti výstavbě rozhledny zvedl velký odpor ze strany veřejnosti a nevládních ekologických i odborných organizací.
12. V celkovém kontextu jsou podstatné ještě dvě související skutkové okolnosti:
13. Za prvé, česká veřejnost nemá od polské strany k dispozici přesnější informace ani podklady o podstatě a rozsahu posouzeného a povoleného projektu v jeho konečné podobě (variantě), a to s ohledem na to, že (a) původní projekt z roku 2012 byl změněn a dále že (b) projekt po této změně byl od roku 2013 posuzován a povolován mimo rámec procesu EIA, a tedy mimo rámec tzv. mezistátního posuzování a s podstatně slabšími zárukami pro účast české veřejnosti. Navíc: v důsledku toho se od roku 2013 i české správní orgány účastnily procesu posouzení projektu spíše jen formálně a nepřiliš pečlivě.
14. Za druhé, česká veřejnost a do jisté míry i české správní orgány nemají od polské strany právní záruky, jak ověřit, zda či do jaké míry je skutečná realizace projektu v souladu s jeho posouzenou a povolenou podobou, zejména zda či do jaké míry dodržuje podmínky stanovené k ochraně soustavy Natura 2000. Naopak: z výše uvedených okolností je zde důvodné podezření, že skutečně realizovaný projekt, ať již sám o sobě, nebo ve spojitosti s dalšími souvisejícími činnostmi, jako je výše zmíněná „*obnova*“ turistických cest nebo uvažovaná výstavba příjezdové komunikace na vrchol hory, je či může být podstatně větší a závažnější než posouzený a povolený projekt.

#### Důkazy k bodům 4 až 14:

- sdělení českého Ministerstva životního prostředí ze dne 1.7.2020 č. j. MZP/2020/630/1376 (Příloha č. 7)
  - fotografie A ze dne 24.9.2020 (Příloha č. 8)
  - fotografie B ze dne 24.9.2020 (Příloha č. 9)
  - fotografie C ze dne 24.9.2020 (Příloha č. 10)
  - fotografie D ze dne 24.9.2020 (Příloha č. 11)
15. Každopádně: již samotný projekt stavby rozhledny povede k významnému zvýšení počtu turistů v dotčené oblasti, a v důsledku toho i k rušení, poškozování a ničení vrcholových částí Evropsky významné lokality *Králický Sněžník* a zvláštní oblasti ochrany *Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika* (antropogenní devastace). Navíc: tento nepochybně významný negativní vliv předmětného projektu na obě chráněné lokality se nutně kumuluje s negativními vlivy dalších čtyř velkých projektů v dotčené oblasti na české i polské straně *Králického Sněžniku*, a sice (a) s rozsáhlým lyžařským a zábavním areálem Dolní Morava, (b) s tzv. „*Stezkou v oblacích*“, která byla vybudována v roce 2015 jako součást zmíněného areálu a kterou navštíví až 300 tisíc (!) turistů ročně, (c) s horským areálem *Králičák* v Hynčicích pod Sušinou u Starého Města a (d) s rozsáhlým rezortem *Czarna Góra* s lyžařským areálem a rozhlednou na vrcholu stejnojmenné hory. V důsledku všech těchto projektů se po roce 2015 významně zvýšila i návštěvnost vrcholových částí *Králického Sněžniku* i obou evropsky chráněných lokalit.

### III. ARGUMENTY

16. Předmětný projekt vzbuzuje vážné pochybnosti z hlediska souladu s čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice 92/43/EHS, a to přinejmenším z těchto důvodů:
17. Za prvé: Změna projektu, kterou polský investor provedl v roce 2013 a která měla podobu zmenšení do varianty tzv. studené rozhledny, byla provedena zjevně s cílem vyhnout se dalšímu pokračování procesu EIA, a tím i procesu tzv. mezistátního posuzování s právně zaručenou účastí české veřejnosti i českých správních orgánů. Po ukončení procesu EIA v roce 2013 česká veřejnost (a do jisté míry i české správní orgány) ztratily reálný přístup k informacím a podkladům, na základě kterých by mohly ověřit, zda změněný projekt opravdu vybočuje z parametrů stanovených pro projekty podléhající procesu EIA, a tedy zda neporušuje směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí.
18. Za druhé: Směrnice 92/43/EHS v čl. 6 odst. 3 věta druhá vyžaduje, aby si příslušné orgány příslušného státu před schválením projektu v souvislosti s posouzením jeho vlivů na evropsky významnou lokalitu „v případě potřeby“ opatřily „*stanovisko široké veřejnosti*“. Tento „*případ potřeby*“ u předmětného projektu nepochybně nastal, a to již z toho důvodu, že předmětný projekt, a to i v jeho zmenšené variantě tzv. studené rozhledny, může mít v důsledku nárůstu antropogenní devastace významný negativní dopad na Evropsky významnou lokalitu *Králický Sněžník* i na zvláštní oblast ochrany *Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika* (k tomu viz bod 20 níže). Pojem „*široká veřejnost*“ je zde v této souvislosti nepochybně třeba vykládat tak, že má mezinárodní přesah, jde-li o projekt, který svými vlivy významně negativně zasahuje na území evropsky významné lokality jiného členského státu EU. Nicméně: polské zvláštní správní řízení o posouzení vlivů na soustavu Natura 2000 ohledně předmětného projektu fakticky neumožňuje účinnou účast „*široké veřejnosti*“ z České republiky (k tomu viz bod 8 výše). Jak bylo zmíněno již v předchozích bodech 13 a 14 výše, po ukončení procesu EIA v roce 2013 ztratila česká veřejnost nejen reálný přístup k informacím a podkladům, na základě kterých by mohla ověřit, zda posouzení vlivů projektu na soustavu Natura 2000 provedly polské autorizované osoby a

správní orgány objektivně a poctivě, ale především ztratila reálnou možnost se k projektu vůbec vyjádřit.

19. Lze se tak důvodně domnívat, že polská zákonná úprava a/nebo polská správní praxe při posuzování předmětného projektu z hlediska vlivů na soustavu Natura 2000 nerespektovala materiálně podstatu a smysl procesně-právních záruk účasti „široké veřejnosti“ podle čl. 6 odst. 3 věty druhé směrnice 92/43/EHS.
20. Za třetí: Na základě dostupných informací je zde důvodné podezření, že polské správní orgány při posouzení vlivů předmětného projektu na soustavu Natura 2000 pochybily i materiálně, a to ve dvou směrech. Za prvé, zjevně neobjektivně odhadly (podhodnotily) předpokládaný nárůst návštěvnosti v důsledku provozu nové rozhledny, čímž uměle snížily předpokládanou míru antropogenní devastace obou chráněných lokalit na české i polské straně. A za druhé, neprovedly kumulativní posouzení vlivů tohoto aktuálního projektu (tj. stavby rozhledny, popřípadě i příjezdové komunikace na vrchol hory na polské straně) „v kombinaci“ s již provozovanými a/nebo připravovanými projekty na české i polské straně, a sice (a) s lyžařským a zábavním areálem Dolní Morava, (b) s tzv. „*Stezkou v oblacích*“ (c) s horským areálem *Králičák* a (d) s rezortem, lyžařským areálem a rozhlednou *Czarna Góra* [k tomu viz bod 15 výše]. Projekt rozhledny na Králickém Sněžníku doplňuje všechny tyto nedávno realizované a stále se rozšiřující projekty a v propojení s nimi povede k dalšímu výraznému nárůstu turistického tlaku na vrcholovou část hory a k devastaci přírodovědně jedinečných a evropsky chráněných stanovišť a rušení chráněných druhů. Z těchto důvodů je zde vážné podezření, že posouzení vlivů předmětného projektu na soustavu Natura 2000 ze strany polských správních orgánů nedodrželo z hlediska objektivní požadavky vyplývající z čl. 6 odst. 3 věta první směrnice 92/43/EHS, tj. provést „*odpovídající posouzení*“ důsledků projektu pro evropsky významnou lokalitu, pokud „*bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, a to buď samostatně, nebo v kombinaci s jinými ... projekty*“ (podtrhl P.S.). Na základě toho se tak lze důvodně domnívat, že negativní vliv projektu na Evropsky významnou lokalitu *Králický Sněžník* i na zvláštní oblast ochrany *Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika* bude ve skutečnosti „významný“ ve smyslu čl. 6 odst. 3 věta první směrnice 92/43/EHS.
21. Za čtvrté: Na povolení a realizaci projektu nemohou být „*naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu*“ ve smyslu čl. 6 odst. 4 směrnice 92/43/EHS. Rozhledna na daném místě totiž nemá vlastní smysl: je umístěna na ploše vrcholového alpinského bezlesí, ze kterého je bez dalšího (tj. i bez rozhledny) dokonalý kruhový výhled na všechny světové strany.
22. Za páté: Bude-li rozhledna uvedena do provozu, pak zvýšený počet turistů, kteří se navíc budou zdržovat na vrcholu hory déle než nyní, nutně vyvolá potřebu po výstavbě navazující infrastruktury, v první řadě vybudování toalet a v další fázi nepochybně i občerstvení, ať již v podobě bufetu, nebo restaurace. Je zde tudíž i důvodné podezření na umělé a účelové rozdělení celého projektu do menších částí, jejichž izolované posuzování nedokáže zohlednit celkový negativní vliv na soustavu Natura 2000.

IV.  
**NÁVRH**

23. Na základě výše uvedených důvodů senátor Petr Orel a výše uvedené spolky zdvořile žádají Evropskou Komisi – Generální ředitelství pro životní prostředí, aby v souvislosti s řízením podle čl. 258 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské Unie
- a) prošetřila:
    - ii) zda polské správní orgány při posouzení a povolení předmětného projektu z hlediska jeho dopadů na EVL Králický Sněžník, respektive soustavu Natura 2000 dodržely podstatu a smysl čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice 92/43/EHS, a to jak z procesně-právního, tak z hmotně-právního hlediska; a
    - iii) zda skutečně realizovaná podoba předmětného projektu nevybočuje z rozsahu a podmínek posouzeného a povoleného projektu a neporušuje tím podstatu a smysl směrnice 92/43/EHS; a
  - b) do doby skončení šetření vyzvala polské správní orgány k přijetí všech potřebných kroků směřujících k okamžitému zastavení veškerých stavebních prací na stavbě rozhledny.

**JUDr. Petr Svoboda, Ph.D., advokát**  
**sídlo: Aranžerská 166, 190 14 Praha 9, Česká republika**

**v zastoupení**

**senátora Petra Orla**  
**Společnosti přátel Jeseníků, z.s.**  
**Hnutí DUHA Jeseníky, z.s.**  
**spolku Malínské aleje, z.s.**  
**Hnutí DUHA – Friends of the Earth Czech Republic**  
**Český svaz ochránců přírody Šumperk**